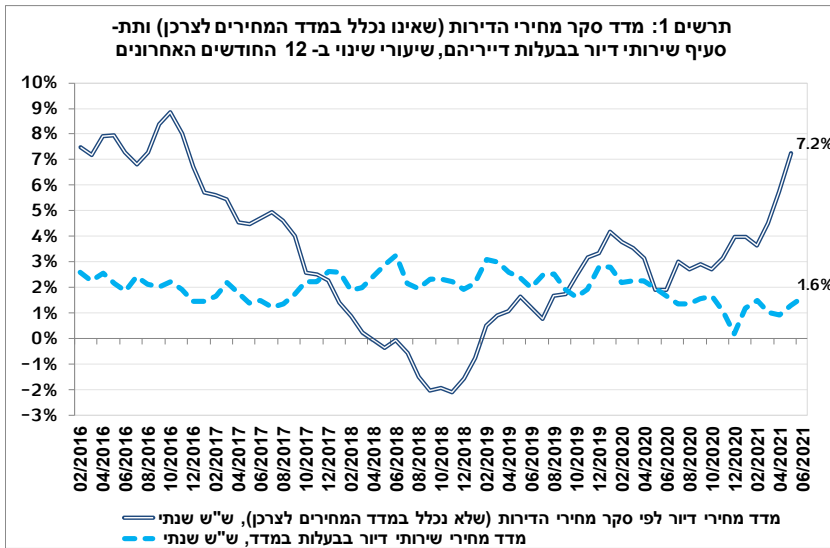

20/07/2021

השבוע במאקרו

ביוני 2021 עמד שיעור העלייה השנתי של מדד המחירים לצרכן על כ-1.7%; נמשכת ההאצה בקצב עליית מחירי הדירות

מדד המחירים לצרכן עלה בחודש יוני 2021 בשיעור של 0.1%, זאת בדומה לתחזית הקונצנזוס. עליות מחירים נרשמו במרבית סעיפי המדד, למעט ירידה עונתית בסעיפים: פירות טריים והלבשה והנעלה. כמו כן, נציין כי השפעות משבר הקורונה מוסיפות להשתקף במספר תתי-סעיפים של מדד המחירים לצרכן – ראה/י הרחבה בנושא בפסקה הבאה.

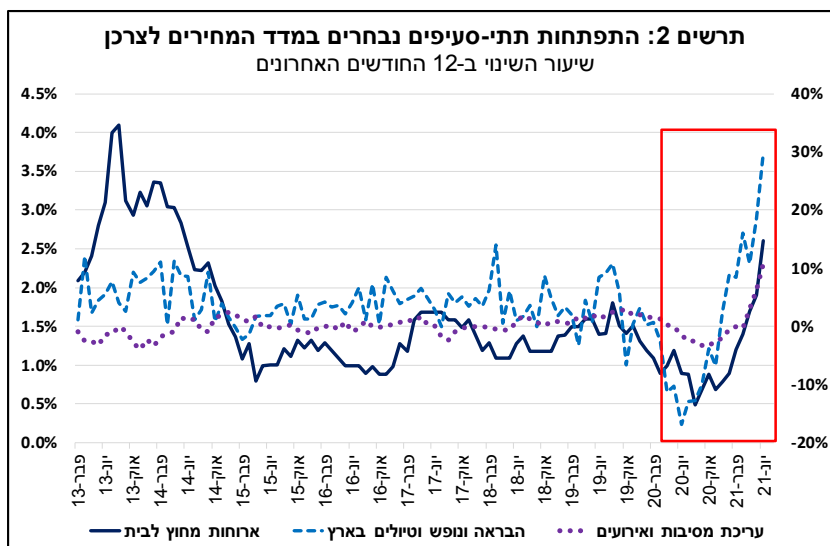
סעיף הדיור עלה בחודש יוני בכ-0.2%, כתוצאה מעלייה בשיעור זהה בתת-הסעיף שירותי דיור בבעלות דייריהם (המשקף את מחירי שכר הדירה בחוזים חדשים ומתחדשים). עקב כך, וכן כיוון שנתון יוני 2020 היה נמוך יחסית, בשל השפעות גל ההתפרצות הראשון של מגפת הקורונה, קצב העלייה השנתי של תת-הסעיף עלה לכ-1.6% מכ-1.3% בחודש הקודם. כלומר, מחירי השכירות מתאוששים, אך בקצב איטי והדרגתי. במבט

קדימה, להערכתנו, תהליך ההתאוששות בתת-הסעיף שירותי דיור בבעלות הדיירים צפוי להימשך גם בחודשים הבאים, וייתכן שאף בקצב מהיר יותר. זאת, בין היתר, לאור חזרתם ההדרגתית של מובטלים למעגל העבודה (ראה/י הרחבה בהמשך הסקירה), אשר צפויה להימשך, וכן בשל העלייה המתמשכת במחירי הדירות, שצפויה לחלחל גם למחירי השכירות, אם כי, בפיגור מסוים.

במקביל, העלייה החדה במחירי הדירות נמשכת. מדד מחירי הדירות (אשר אינו כלול במדד המחירים לצרכן) עלה בחודשים אפריל-מאי 2021 בכ-0.7%, זאת בהשוואה למחירים בחודשים מרץ-אפריל 2021. בשנה האחרונה עלו מחירי הדירות בשיעור של כ-7.2%, זאת בהמשך למגמת ההאצה בקצב העלייה השנתי של המחירים מהחודשים האחרונים (ראה/י תרשים 1), והאצה זו תואמת לתחזית לאומי, לפיה תתכן עלייה נוספת במחירים בהמשך השנה. עלייה זו, משקפת את התאוששות הביקושים בעת האחרונה, שבה לידי ביטוי במדדי הפעילות השונים משוק הדיור, ובהם: מספר עסקאות, כמות מבוקשת של דירות חדשות, היקף המשכנתאות ועוד, זאת לצד המחסור המתמשך בהיצע.

לסיכום, בשנים עשר החודשים האחרונים (יוני 2021 לעומת יוני 2020) עלה מדד המחירים לצרכן בכ-1.7%, לעומת עלייה של כ-1.5% בחודש הקודם וכ-0.8% בחודש שלפניו. עלייה זו, הינה, בחלקה, תוצאה של יציאת מדדים נמוכים (אפריל-יוני 2020, אשר הושפעו מראשית המגיפה) מחלון החישוב השנתי של האינפלציה. במבט קדימה, אנו מעריכים כי המחירים צפויים לעלות במתינות בהמשך השנה, ולהביא לכך שמדד המחירים לצרכן יעלה במהלך שנת 2021 (קלנדרלי) בשיעור של 2.0%-2.5%, הקרוב למרכז יעד יציבות המחירים, כאשר ב-12 החודשים הקרובים צפויה עלייה מתונה יותר של המדד (סביב 1%).

עלייה חדה במספר תתי-סעיפים מתחום השירותים במדד המחירים לצרכן, על רקע השפעות משבר הקורונה

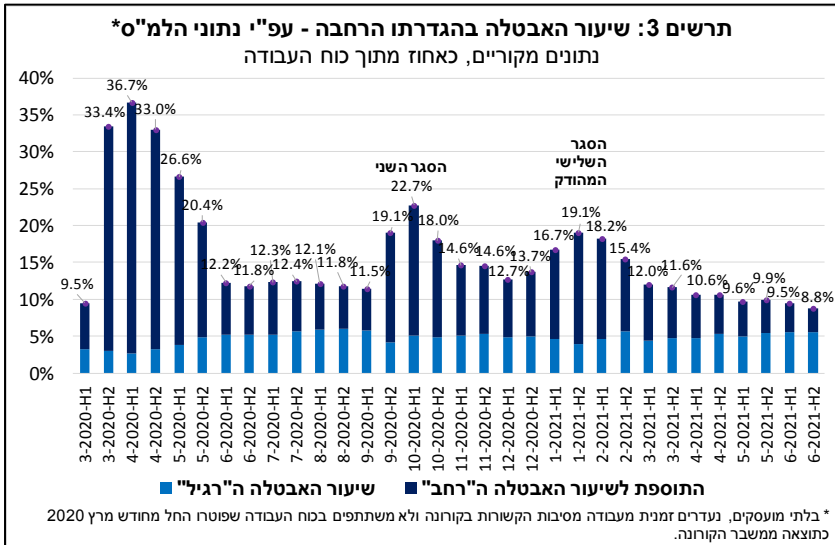
התפתחות משבר הקורונה הובילה בעת האחרונה לחוסר התאמה בין ביקוש להיצע במספר תחומי פעילות, מרביתם בענפי השירותים, אשר היו מושבתים לאורך זמן במהלך המשבר. חוסר התאמה זה -- כלומר השתחררות הביקוש הכבוש לצד התאמה איטית של ההיצע -- הביא לעליות מחירים חדות, זאת במקביל להסרה של מרבית הגבלות הקורונה וחזרת המשק לפעילות.

עליות מחירים אלה בולטות במיוחד בתתי-הסעיפים: ארוחות מחוץ לבית והבראה ונופש וטיולים בארץ, וכן בתת-הסעיף עריכת מסיבות ואירועים, אם כי, במידה מעט פחותה יותר. מדובר בהתפתחות אשר תרמה לעליית מדד המחירים לצרכן בשיעור מצטבר של כ-0.5% בשנה האחרונה (מתוך עלייה כוללת של 1.7%), על אף משקלם הנמוך של תתי-סעיפים אלה

במדד (מעט פחות מ-6%). כמו כן, מדובר בהתפתחות אשר יש בה כדי להכביד על כוח הקנייה של משקי הבית בעת הנוכחית, בדגש על חודשי הקיץ, במהלכם חלקם הגדול של משקי הבית יוצא לחופשות ונופשים.

כפי שניתן לראות בתרשים 2 המצורף, תת-סעיף ארוחות מחוץ לבית עלה בשנה האחרונה (שהסתיימה ביוני 21) בכ-2.6%, בהמשך להאצה מהחודשים האחרונים. זאת, כפי הנראה, גם בהשפעת המחסור המשמעותי בעובדים בענפים אלה, התפתחות אשר לא מאפשרת להם לעבוד בהיקף מלא. במקביל, מחירי ההבראה ונופש בארץ נתמכים במספר נמוך של יוצאים לחו"ל בהשוואה לרמה טרום המשבר, זאת על אף שעלה לאחרונה. כתוצאה מכך, התגבש ביקוש מוגבר לחופשות בארץ, אשר פוגש היצע מוגבל – והתוצאה היא עליית מחירים חדה ביותר של כ-30% בשנה האחרונה (שהסתיימה ביוני 21). מנגד, החולשה בתיירות היוצאת, בין היתר, הביאה לכך שמחירי הנסיעות לחו"ל (אשר שבו להימדד בחודש האחרון לראשונה מאז פרוץ המשבר) עלו בכ-1.3% בלבד בתקופה שבין יוני 21 לפברואר 20. במבט קדימה, נראה שמגמות אלה יימשכו גם בחודשים הקרובים, אך ייתכן שבעוצמה פחותה מעט.

לראשונה מאז פרוץ משבר הקורונה שיעור האבטלה ה"רחב" ירד מתחת ל-9%: עמד על 8.8% במחצית השנייה של יוני 21

הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה (הלמ"ס) פרסמה את ממצאי סקר כוח האדם למחצית השנייה של חודש יוני, אשר מלמדים על הימשכותה של מגמת ירידה המתונה בהיקף האבטלה במשק. מדובר באבטלה בהגדרתה הרחבה, אשר כוללת, בין היתר, את הבלתי מועסקים, העובדים שבחל"ת ועובדים שהפסיקו לעבוד עקב פיטורים או סגירת מקום העבודה מתחילת המשבר (מרץ 2020).

במחצית השנייה של יוני שיעור האבטלה ה"רחב" ירד מתחת לרף תשעת האחוזים לראשונה מאז פרוץ המשבר, ועמד על כ-8.8% (נתונים מקוריים) – שהוא השיעור הנמוך ביותר מתחילת משבר הקורונה (ראה/י תרשים 3). התפתחות זו, מצביעה על המשך ההתאוששות בפעילות הכלכלית במשק. שיעור זה, משקף אבטלה בהיקף של כ-377 אלף מובטלים

(בהגדרה הרחבה), שמתחלק באופן הבא: כ-232 אלף בלתי מועסקים, שהם כ-5.6% מכוח העבודה (זהו שיעור האבטלה בהגדרתו המקובלת), לעומת פחות מ-4% לפני המשבר; כ-42 אלף עובדים שנעדרו זמנית כל השבוע בגלל סיבות הקשורות בקורונה (רובם עובדים שהוצאו לחל"ת); וכ-103 אלף עובדים שהפסיקו לעבוד עקב המשבר (ועתה כבר אינם מוגדרים כחלק מכוח העבודה).

לסיכום, עם חזרתו ההדרגתית של המשק לפעילות רחבה לאחר תום הסגר השלישי המהודק (תחילת פברואר 2021), חלה עלייה חדה יחסית במספר המועסקים (בנטרול נעדרים זמנית מעבודתם כל השבוע מסיבות שקשורות בקורונה) לצד עלייה במספר הבלתי מועסקים, ובמקביל היקף העובדים שבחל"ת והעובדים שהפסיקו לעבוד בגלל המשבר, מצוי במגמת ירידה. כלומר, החזרה של המשק לפעילות לוותה בעליית התעסוקה והאבטלה הממושכת, לצד ירידת האבטלה העודפת (אשר הינה זמנית באופייה) שנוצרה עקב המשבר. מגמות אלה צפויות להימשך גם בחודשים הקרובים, במידה שלא תחול "עליית מדרגה" בהתפתחות התחלואה ובמידת חומרתה, דבר אשר יביא להחרפת ההגבלות ולצמצום היקף הפעילות הכלכלית במשק. במבט קדימה, אנו מעריכים כי שנת 2021 תסתכם בשיעור אבטלה "רחב" ממוצע של כ-10%.

כתב: ד"ר גיל מיכאל בפמן ויניב בר

לתגובות, הערות והארות: ניתן לפנות לאיל רז, ראש ענף כלכלה, בנק לאומי
דואר אלקטרוני: eyal.raz@bankleumi.co.il, טלפון: 076-8858039